

PERHEIDEN TERVEYDEN EDISTÄMINEN SEURAKUNNAN PÄIVÄKERHOSSA

Heli Ollila

Opinnäytetyö, kevät 2015

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Oulun toimipiste

Hoitotyön koulutusohjelma

Diakonisen hoitotyön suuntautumisvaihtoehto

Sairaanhoitaja (AMK) +

diakonissan virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Ollila, Heli. Perheiden terveyden edistäminen seurakunnan päiväkerhossa. Kevät 2015. 28 s., 2 liitettä. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Hoitotyön koulutusohjelma, Diakonisen hoitotyön suuntautumisvaihtoehto, sairaanhoitaja (AMK)-diakonissa.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvata lapsiperheiden kokemuksia seurakunnan päiväkerhosta. Opinnäytetyön tavoitteena oli kehittää lapsiperheiden terveyttä edistävää kerhotoimintaa.

Opinnäytetyö toteutettiin laadullisen tutkimuksen menetelmin. Aineisto kerättiin syksyllä 2014 tiedonkeruulomakkeella Haukiputaan seurakunnan päiväkerhoon osallistuvien lasten vanhemmilta. Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Opinnäytetyön tulosten mukaan vanhemmat toivovat lapsen kasvua, fyysistä ja hengellistä kehitystä tukevaa toimintaa, elämyksellistä oppimista sekä yhteydenpitoa kodin ja seurakunnan välillä.

Asiasanat: terveyden edistäminen, perheiden terveys, päiväkerho, seurakunta, laadullinen tutkimus

ABSTRACT

Ollila, Heli. The health promotion of families in a parish day club for children. Language: Finnish. Spring 2015. 28 pages, 2 appendices.

Diaconia University of Applied Sciences, Degree Programme in Nursing, Option in Nursing, Diaconal Nursing. Degree: Registered Nurse + Deaconess.

The purpose of the research was to figure out and describe how the parents see the parish day club for children. The aim was to develop the day clubs so that they promote the health of families better.

The research method was a qualitative study and the data were collected by a form template in the autumn 2014. Parents whose children attended Haukipudas parish day club for children (Finland) participated in the study. The material was analysed with an inductive content analysis.

The obtained data indicate that parents want parish day club for children to include activities that supports children's physical and mental growth. Learning from different experiences and communication between home and the parish were considered essential.

Keywords: health promotion, health of the families, day club, parish, qualitative study

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ	2
ABSTRACT	3
1 JOHDANTO	5
2 LAPSIPERHEIDEN TERVEYDEN EDISTÄMINEN	6
2.1. Perheiden terveys	6
2.2 Perheiden terveyden edistäminen seurakunnan päiväkerhotyössä.....	8
3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSKYSYMYKSET ..	11
4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	12
4.1 Opinnäytetyön tutkimusmenetelmän valinta	12
4.2 Aineiston keruu ja analyysi	13
5 VANHEMPIEN KOKEMUKSIA PÄIVÄKERHOTOIMINNASTA.....	16
6 POHDINTA	19
6.1 Tulosten vertailua aiempiin tutkimustuloksiin.....	19
6.2 Opinnäytetyön hyöty	20
6.3 Opinnäytetyön eettisyys	21
6.4 Opinnäytetyön luotettavuus	22
LÄHTEET	24
LIITE 1: Saatekirje.....	27
LIITE 2: Opinnäytetyön tiedonkeruulomake	28

1 JOHDANTO

Lapsiperheiden terveyttä kuormittaa kiireinen arki. Perheen terveys heijastuu hyvänä olona ja arkipäivien sujuvuutena. Terveyserot kehittyvät jo lapsuudessa. Niiden vaikutukset heijastuvat myöhempiin elämänvaiheisiin. Perheiden terveyteen liittyviä tavallisia huolia ovat vanhempien jaksaminen, parisuhdeongelmat tai työttömyys. Perheet tarvitsevat jokapäiväiseen selviytymiseensä voimavaroja ja niihin tukea. Terveys on kokonaisuus, jota voidaan suojata ja vahvistaa. Perheiden terveyttä tulee edistää kaikissa elämänkaaren vaiheissa lapsuudesta vanhuuteen.

Haukipudas kuuluu yhtenä Oulun seitsemään evankelis-luterilaiseen seurakuntaan. Se on 16000 jäsenen kasvava seurakunta. Haukiputaan seurakuntaan kuuluu paljon nuoria lapsiperheitä. Seurakunta järjestää päiväkerhotoimintaa, joka on tarkoitettu leikki-ikäisille lapsille. Päiväkerhoa toteutetaan yhteistyössä vanhempien kanssa. Päiväkerhotoiminta on seurakuntien varhaiskasvatusta. Sen tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä sekä kotien kristillistä kasvatusta. Seurakunnan päiväkerhotoiminnan suunnittelussa ja sen toteutuksessa haasteena ovat perheiden moninaiset tarpeet. Tämän vuoksi toimintaan etsitään lähestymistapoja, joissa kaikki perheet tulisivat huomioitua.

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Haukiputaan seurakunnan varhaiskasvatus. Opinnäytetyö tehtiin laadullisen tutkimuksen menetelmin. Tarkoituksena oli kuvata lapsiperheiden kokemuksia seurakunnan päiväkerhosta. Tavoitteena on kehittää lapsiperheiden terveyttä edistävää kerhotoimintaa.

2 LAPSIPERHEIDEN TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Maailman terveysjärjestön mukaan terveys on täydellinen fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen hyvinvoinnin tila. Sillä tarkoitetaan elimistön toimintaa, kykyä hyödyntää omia voimavaroja sekä kykyä solmia ja ylläpitää ihmissuhteita. Terveiden edistäminen perustuu tarvelähtöisyyteen, omavoimaistamiseen, osallistamiseen ja ihmisarvoihin. Edistämällä pyritään vahvistamaan yksilön ja yhteisön voimavaroja sekä poistamaan ja pienentämään riskitekijöitä. Terveiden edistämisen kautta on mahdollista päästä tuloksiin, jotka suojaavat ja vahvistavat esimerkiksi perheen terveyttä. Vaikutusten tulisi näkyä myös yhteisön ja yhteiskunnan terveyden ja hyvinvoinnin tasolla. (Savola & Koskinen-Ollonqvist 2005, 8–10; World Health Organization 1986.)

2.1. Perheiden terveys

Perheen terveys on moniulotteinen kokonaisuus. siihen liittyy hyvän ja huonon voimien tunteita. Kun perheen elämän eri tekijät ovat tasapainossa muuttuvissa elämäntilanteissa, voi perhe saavuttaa eheyden. Perheen terveys ilmenee perheenjäsenten välisinä luottamuksellisinä suhteina, avoimena ilmapiirinä, heidän kykynään ratkaista yhdessä ongelmia, yhdessä kasvamisena ja hyvän elämän varmistamisena jokaiselle perheen jäsenelle. Yksilön terveys ja perheen terveys ovat yhteydessä ja vaikuttavat toisiinsa. (Åstedt-Kurki, Jussila, Koponen, Lehto, Maijala, Paavilainen & Potinkara 2006, 15–21.)

Perheiden terveyteen vaikuttavat biologiset, psykologiset, sosiaaliset, kulttuuriset ja henkiset tekijät, niin yksilön kuin perheen tasolla. Fyysisen terveyden lisäksi perheen tulee pystyä täyttämään kasvatus- ja hoitotehtävät. Perheen terveyteen vaikuttaa se, kuinka hyvin se pystyy sosiaaliseen vuorovaikutukseen ympäristön kanssa sekä tietoisesti kehittämään omaa hyvinvointiaan. Terveessä perheessä kestäään hetkittäinen yksilön paha olo. Perheen terveyden kokemus lähtee yksilöstä, mutta myös yhteisestä kokemuksesta hyvästä tai huonosta voinnista. (Ivanoff, Risku, Kitinoja, Vuori & Palo 2001, 10–12.)

Terveyden muotoutuminen alkaa jo sikiöaikana. Myös terveiserot kehittyvät jo lapsuudessa, koska elinolosuhteet ja kasvuympäristöt eroavat toisistaan. Kansainvälisissä vertailuissa suomalaisten pienten lasten terveys on erittäin hyvä, mutta leikki-ikäisillä lapsilla on kuitenkin ehkäistävissä olevia oireita, sairauksia ja tapaturmia. Nämä johtuvat turvattomuudesta, mielenterveysongelmista ja sosiaalisen kehityksen häiriintymisestä. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2001, 22–23.) Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen julkaiseman raportin mukaan suurin osa suomalaisten lasten vanhemmista arvioi lapsensa terveydentilan hyväksi tai erittäin hyväksi (Mäki 2012, 92).

Vanhemmille huolta aiheuttavat lapsen fyysinen terveys, psykososiaalinen kehitys ja terveys, sosiaaliset suhteet ja tunne-elämä. (Perälä, Salonen, Halme & Nykänen 2011, 73–74.) Perheen terveyttä uhkaavat psykososiaaliset riskitekijät vahvistavat toinen toisiaan. Vanhemman mielenterveyden ongelmat voivat johtaa työttömyyteen. Tämä aiheuttaa taloudellisia ongelmia ja päinvastoin. Mukaan voi tulla alkoholi, johon liittyy väkivallan uhka. Nämä ongelmat vaikuttavat aikuisen ja lapsen väliseen kiintymyssuhteeseen sekä vanhemmuuden laatuun. (Solantaus 2001, 23–24.)

Perheen voimavarat vaihtelevat elämäntilanteiden ja olojen mukaan. Niitä kuormittavat ja vahvistavat eri tekijät. Tärkeää on, että perheen jäsenillä on hallinnan tunne, että he voivat vaikuttaa tapahtumien kulkuun. Voimavaroja vahvistavia tekijöitä ovat yhteenkuuluvuuden tunne, rakkaus, hyvä itsetunto, yhteiset arvot, toisista perheenjäsenistä huolehtiminen sekä perheen ulkopuolinen tuki. (Åstedt-Kurki ym. 2006, 25–27.) Perheet saavat apua asioihin, jotka liittyvät lapsen terveyteen, arjessa jaksamiseen, henkiseen tukeen sekä asioihin, jotka liittyvät lapsen hoitoon ja kasvatukseen (Perälä ym. 2011, 73–74).

Seurakunnan diakoniatyöntekijät kuvaavat perheiden ongelmia moninaisiksi. Ongelmat johtuvat taloudellisista ongelmista, perheiden hajoamisesta, erilaisista perhesuhteista ja julkisten palveluiden puutteesta. Tarvittavaa apua lasten hoitoon ei ole aina saatavilla. Kun perheillä ei ole riittävää tukea, pahoinvointi näkyy lasten turvattomuutena ja vanhempien jaksamisongelmina. Diakoniatyöntekijöiden mukaan vanhemmat tarvitsisivat tukea kasvatustehtävissä. Perheille suunnattua apua ja tukea pitäisi monipuolistaa ja tuen määrää lisätä. (Rättyä 2009, 69–77.)

Diakoniatyön asiakkaina olevat lapsiperheet kokevat, että terveyttä ja hyvinvointia kuormittavat työhuolet, kiireinen ja stressaava elämänrytmi, asumis- ja taloushuolet, ihmissuhdeongelmat sekä lasten tai toisen vanhemman sairaudet. Perheiden vanhemmat kokevat, että perheen terveyttä ja hyvinvointia edistivät hyvä arki, terveelliset elintavat, hyvät ihmissuhteet ja perheen voimavarat. Yhdessä vietetty aika, kodin ilmapiiri ja avun saaminen ovat tärkeitä perheen terveyttä ylläpitäviä tekijöitä. Kun perheen asiat ovat hyvin, se näkyy koko perheessä. Perhe-elämä on palkitsevaa. (Kotisalo & Rättyä 2014, 38–41.)

2.2 Perheiden terveyden edistäminen seurakunnan päiväkerhotyössä

Suomen perustuslain mukaan julkisen vallan on turvattava jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut sekä edistettävä väestön terveyttä (Suomen perustuslaki 1999). Terveyden edistäminen kehittää yhteiskunnallista terveyttä, suojelee terveyttä tai ehkäisee sairauksia. Toiminta lisää ihmisten mahdollisuuksia parantaa omaa ja ympäristönsä terveyttä. Terveyden edistämisen lähtökohtana on taata ihmisille terveyttä tukeva ympäristö, tiedonsaanti, elämäntaidot sekä mahdollisuudet terveellisten valintojen tekemiseen. (Lahtinen, Koskinen-Ollonqvist, Rouvinen-Wilenius, Tuominen 2003, 20–21.)

Terveyden edistäminen on ohjaamista, neuvontaa tai opettamista. Tieto terveyteen vaikuttavista tekijöistä toimii sen perustana. Jotta perheiden terveyttä voidaan edistää, tarvitaan tietoa ja ymmärrystä perheen tarpeista, voimavaroista, elämäntilanteesta, toimintatavoista ja ympäristöstä. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos i.a.) Terveyden edistäminen vaatii yhteistyötä poliittisten päättäjien ja paikallisten vapaaehtoisjärjestöjen välillä (Simonsen 2013, 74).

Ohjaus- ja valvontavastuu terveyden edistämisestä kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle. Edistäminen perustuu kansanterveyslakiin. Ministeriön terveystoiminnan ohjelman, Terveys 2015, tavoitteena on terveiden ja toimintakykyisten elinvuosien lisääminen ja väestöryhmien välisten terveyserojen kaventaminen. Tämän kansanterveysohjelman taustalla on Maailman terveysjärjestö WHO:n Terveyttä kaikille -ohjelma. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2013.) Sosiaali- ja terveysministeriön tulevaisuuskatsauksen linjauk-

sisä todetaan, että hyvinvoinnin, terveyden ja tasa-arvon edistäminen edellyttävät yhteistyötä ja vastuunjakoa. Terveyttä ja toimintakykyä on tuettava lapsuudesta alkaen. Perheiden palvelujen painopistettä on siirrettävä ehkäisevään sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävään työhön. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2014, 13.)

Perheiden kuuntelu ja voimavarojen tukeminen ovat terveyden edistämisen lähtökohtia (Ivanoff, Risku, Kitinoja, Vuori & Palo 2001, 10–12). Perheiden varhainen psyykinen ja sosiaalinen tukeminen sekä köyhyyden poistaminen saattavat olla keinoja, joilla poistetaan somaattiseen terveyteen kohdistuvia uhkia ja vähennetään riskikäyttäytymistä (Salo & Luukkainen 2008). Perheiden terveyttä edistettäessä tutkijoiden suhde vanhempiin tulee olla tasavertainen kumppanuus, jotta vanhemmat kokevat tulevansa tuetuiksi, saavat tarvittavaa itsevarmuutta ja kokevat pystyvänsä huolehtimaan lapsistaan (Myors, Schmied & White 2013, 186).

Perheen terveyttä voidaan tukea sosiaalisilla verkostoilla sekä vertaistuellä. Ne antavat tukea ja auttavat perheitä löytämään omia voimavarojaan selviytyä elämän muuttuvissa tilanteissa. Vertaistuki voi olla vapaamuotoista tai organisoitua. (Järvinen, Lankinen, Taajamo, Veistilä & Virolainen 2012, 149–213.) Tukitoimet, ovat erilaisia palveluita, joilla tuetaan perheiden vertaistukea ja edistetään sosiaalisten verkostojen luomista. Näin autetaan pienten lasten perheitä saamaan tukea lasten kasvun tukemiseen ja hoitamiseen. Vanhemmat jaksavat ja voivat paremmin. Vanhemmat, jotka eivät saa riittävästi tukea, ovat vaarassa uupua. Se on uhka koko perheelle. 40 % lapsiperheistä kokee, että eivät saa riittävästi tukea sosiaalisesta verkostosta. Avunsaantia tukevia toimia tarvitaan. (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2012, 52–62.)

Evankelis-luterilainen seurakunta järjestää päiväkerhotoimintaa 3-5-vuotiaille lapsille. Suomessa päiväkerhotoimintaa on kehitetty 60 vuoden ajan. 3-6-vuotiaista lapsista 40 % käy seurakunnan päiväkerhoissa. Päiväkerhotoiminta perustuu kristilliseen arvopohjaan, mitä vanhemmat arvostavat. Kerho on perheille maksuton. Ohjaajina toimivat koulutetut lastenohjaajat. He ovat suorittaneet lapsi- ja perhetyön perustutkinnon, joka antaa valmiudet toimia kirkon ja yhteiskunnan varhaiskasvatuksessa. (Kirkkohallitus/Kirkon kasvatus- ja nuorisotyö i.a., 3–7; Seurakuntien lapsityön keskus ry i.a.)

Päiväkerhon tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä. Se tukee kotien kristillistä kasvatusta, toimii yhteistyössä vanhempien kanssa sekä tukee vanhempia kasvatustehtävissä. Päiväkerhossa korostuvat välittäminen, ilon kokemukset ja hengellisen herkkyyden vaaliminen. Lapsi kohdataan yksilönä ja vertaisryhmän jäsenenä. Päiväkerho on paikka harjoitella sosiaalisia taitoja ja vertaisryhmässä toimimista, kun lapsi ei käy vielä päivähoidossa. (Oulun evankelis-luterilaiset seurakunnat i.a.a; Seurakuntien lapsityön keskus ry i.a.)

Päiväkerhon toiminta on monipuolista. Kerhossa leikitään, liikutaan, pidetään satu- ja lukuhetkiä, kuunnellaan musiikkia ja musisoidaan sekä toteutetaan monenlaista luovaa toimintaa. Toiminta tukee lapsen kokonaisvaltaista kehitystä. Päivän toimintaan kuuluvat hiljentyminen, yhteinen laulu ja rukous sekä tilanteet, joissa pohditaan elämän kysymyksiä yhdessä aikuisen ja muiden lasten kanssa. (Oulun evankelis-luterilaiset seurakunnat i.a.a; Seurakuntien lapsityön keskus ry i.a.) Vanhemmat kokevat päiväkerholla olevan vaikutus perhe-elämään. Lapsen sosiaalinen kehitys ja vertaisryhmätoiminta tukevat koko perhettä. Vanhemmat kokevat saaneensa kerhon aikana hengähdystauon. He kokevat uskontokasvatuksen merkityksellisenä osana kerhon toimintaa. (Halminen & Olli 2012, 31.)

3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvata lapsiperheiden kokemuksia seurakunnan päiväkerhosta. Opinnäytetyön tehtävänä oli saada vastaus seuraavaan kysymykseen:

Minkälaisena vanhemmat kokivat seurakunnan päiväkerhotoiminnan?

Opinnäytetyön tavoitteena on kehittää lapsiperheiden terveyttä edistävää kerhotoimintaa.

4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

4.1 Opinnäytetyön tutkimusmenetelmän valinta

Tämän opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi valittiin laadullinen menetelmä. Laadullisessa tutkimuksessa pyritään kuvaamaan ja ymmärtämään ilmiötä tai tapahtumaa (Tuomi & Sarajärvi 2012, 85). Laadullinen tutkimusmenetelmä valittiin, koska sitä ohjaavat mitä, miksi ja miten kysymykset. Se mahdollistaa päiväkerhoon osallistuvien lapsiperheiden tarpeiden kuuntelun. Laadullinen tutkimus kohdentuu tutkittavan ilmiön laatuun eikä määrään. Sen lähtökohtana on ihminen, hänen elämänpiirinsä ja niihin liittyvät merkitykset. Laadullisen tutkimuksen keskeinen ominaisuus on induktiivinen päättely, jossa tehdään havaintoja yksittäisistä tapahtumista ja ne yhdistetään laajemmaksi kokonaisuudeksi. Aineistonkeruu tapahtuu avoimin menetelmin ja päättely on aineistolähtöistä. (Kylmä & Juvakka 2007, 16–31.)

Oulun seurakuntayhtymään kuuluu seitsemän seurakuntaa, joita ovat Haukiputaan seurakunta, Oulun tuomiokirkkoseurakunta, Karjasillan seurakunta, Kiimingin seurakunta, Oulujoen seurakunta, Oulunsalon seurakunta ja Tuiran seurakunta. Haukiputaan seurakunnan jäsenmäärä on noin 16000 ja siihen kuuluu paljon nuoria lapsiperheitä. Seurakunta järjestää toimintaa niin lapsille, nuorille, aikuisille kuin eläkeläisillekin. (Oulun evankelis-luterilaiset seurakunnat i.a.b.)

Haukiputaalla päiväkerhoa on järjestetty vuodesta 1971. Haukiputaan seurakunnassa on kuusi lastenohjaajan toimea sekä yksi lapsityönohjaaja. Lastenohjaajat ovat kokeneita ja ammattitaitoisia. He pitävät monipuolisia kerhoja lapsille. Päiväkerhot ovat tasavertaisia muiden varhaiskasvatusta antavien tahojen kanssa. Haukiputaalla päiväkerhoryhmät kokoontuvat kirkonkylällä, Martinniemessä, Kellossa ja Jokikylässä. Lapsia päiväkerhoryhmässä on enintään 14. Kerhoryhmä perustetaan, jos lapsia on tulossa ryhmään vähintään 8. (Lapsityönohjaaja, henkilökohtainen tiedonanto 2014.)

4.2 Aineiston keruu ja analyysi

Opinnäytetyön aineisto kerättiin avoimella tiedonkeruulomakkeella. Tiedonkeruulomakkeessa oli kolme avointa kysymystä, joihin vastattiin esseemuotoisesti. Lisäksi oli yksi monivalintakysymys. Kysely on yksi laadullisen tutkimuksen yleisimmistä aineistonkeruumenetelmistä. Se on menettelytapa, jossa tiedonantaja itse täyttää tiedonkeruulomakkeen valvotussa ryhmätilanteessa tai kotonaan. Tiedonkeruulomake testattiin ennen vanhemmille jakamista ja siitä pyydettiin myös palautetta opinnäytetyön ohjauksessa. Opinnäytetyön tiedonkeruulomake (LIITE 1) ja siihen liitetty saatekirje (LIITE 2) jaettiin Haukiputaan seurakunnan päiväkerhoissa. Ne jaettiin vanhemmille, kun he toivat lapsensa päiväkerhoon. Vastausaikaa vanhemmille annettiin viikko. Tiedonkeruulomakkeen vanhemmat palauttivat kerhon ohjaajalle. Tällaisessa kyselyssä ongelmaksi saattaa nousta avoimien kysymysten vastauksien niukkasuus. (Tuomi & Sarajärvi 2012, 71–74).

Tiedonkeruulomakkeita jaettiin lasten vanhemmille neljässä eri kerhossa, yhteensä 70 lomaketta. Seuraavalla viikolla niistä palautui ohjaajille kymmenen. Vastausaikaa pidennettiin viikolla, jotta aineistosta saataisiin kattavampi. Tämän jälkeen palautui vielä kahdeksan lomaketta. Yhteensä saatiin siis 18 tiedonkeruulomaketta analysoitavaksi. Osa vastauksista oli hyvin niukkasansaisia ja osa vastaajista oli vastannut kysymyksiin luettelomaisesti. Muutamissa tiedonkeruulomakkeissa vastaukset olivat kattavia ja hyvin perusteltuja. Puhtaaksikirjoitettuna vastauksista saatiin noin 4 A4-sivua.

Opinnäytetyön analyysimenetelmänä käytettiin aineistolähtöistä sisällön analyysiä. Sisällön analyysissä luokitellaan tekstin sanoja ja ilmaisuja niiden teoreettisen merkityksen perusteella. Siinä on keskeistä tunnistaa väittämiä, jotka ilmaisevat jotakin tutkittavasta ilmiöstä. (Kylmä & Juvakka 2007, 112–113.) Aineistolähtöisen sisällön analyysi on kolmevaiheinen. Aineisto redusoidaan eli pelkistetään, klusteroidaan eli ryhmitellään ja abstrahoidaan eli luodaan teoreettiset käsitteet. (Tuomi & Sarajärvi 2012, 108.)

Aineisto analysoitiin tutkimuskysymysten avulla niin, että merkityksellisten ilmaisujen sisältö säilyi. Aineisto pelkistettiin puhtaaksikirjoituksen jälkeen. Aineistoon merkittiin värillisellä korostuksella oleelliset tutkimuskysymykseen vastanneet alkuperäisilmaukset. Pelkistettyjen ilmauksien löytyminen aineistosta oli helppoa, koska useimmat vas-

tauksista olivat suppeita ja yksiselitteisiä. Pelkistetyt alkuperäisilmaisut ryhmiteltiin samankaltaisuuksien ja erilaisuuksiensa perusteella alaluokiksi. Alaluokkia muodostui 7. Alaluokat yhdistettiin kahdeksi yläluokaksi. Aineistoa tarkasteltiin useampaan otteeseen ja palattiin tutkimuskysymyksiin, jotta opinnäytetyön kannalta merkittävin tieto saadaan esiin. Aineistoa läpi käydessä tulee palata tutkimuksen tarkoitukseen, jotta se pysyy linjassa raportoidun kiinnostuksen kohteen kanssa (Tuomi & Sarajärvi 2012, 92–93).

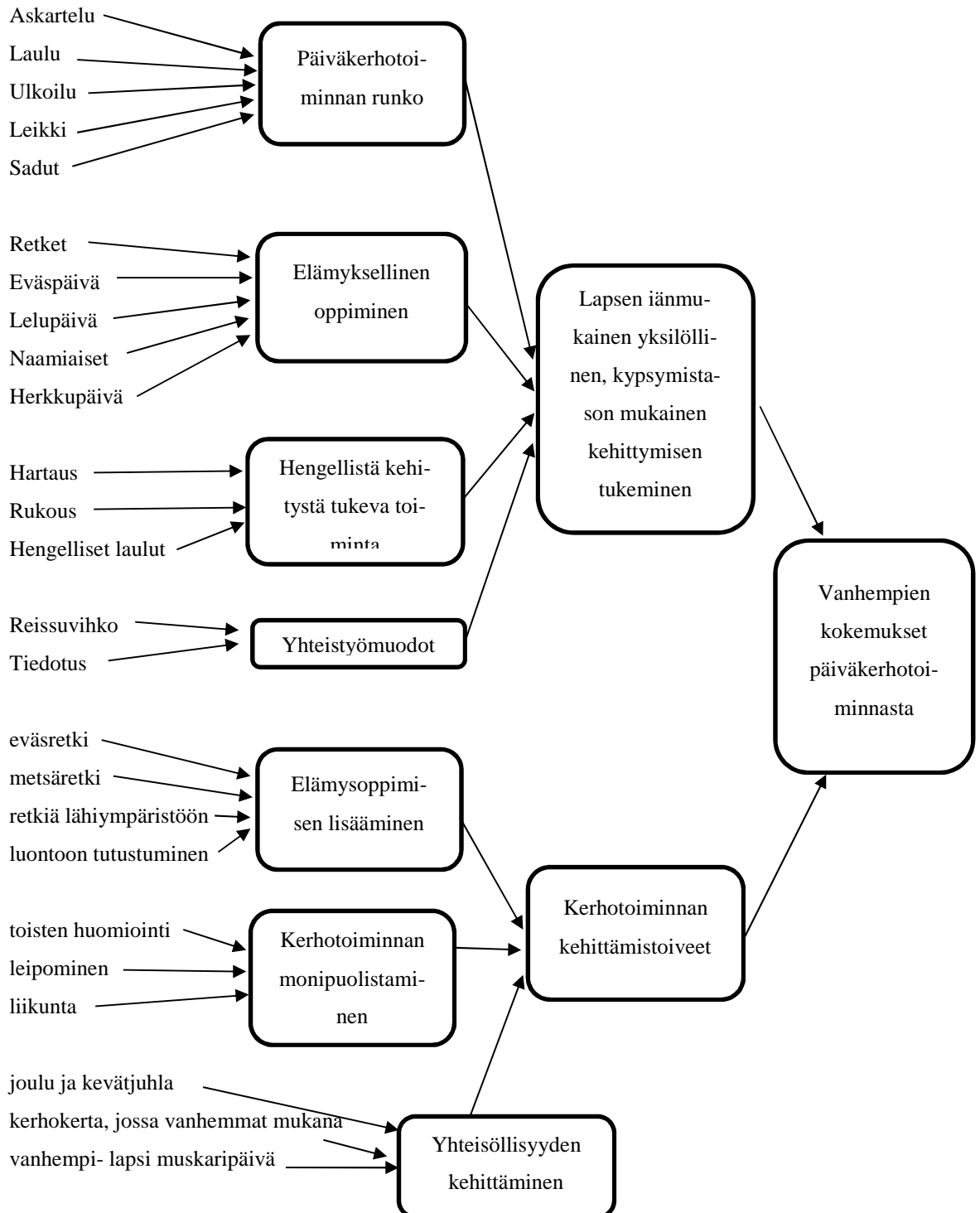
Yläluokat yhdistyivät teemaan vanhempien kokemukset seurakunnan päiväkerhotoiminnasta. Näin aineisto abstrahoitettiin, eli aineistosta erotettiin oleellinen tieto ja sen perusteella muodostettiin yhdistävä teema. (Tuomi & Sarajärvi 2012, 92–93.) Seuraavassa esimerkki kuvio abstrahointiprosessista, jossa näkyy aineiston analyysiyksiköiden luokittelu.

ALKUPERÄISILMAUS

ALALUOKKA

YLÄLUOKKA

YHDISTÄVÄ TEEMA

KUVIO 1. Vanhempien kokemukset seurakunnan päiväkerhotoiminnasta

5 VANHEMPIEN KOKEMUKSIA PÄIVÄKERHOTOIMINNASTA

Tulosten mukaan lapsen iänmukainen yksilöllinen kypsyntason mukainen kehityksen tukeminen on päiväkerhotoiminnassa tärkeää. Vanhempien mielestä kerhossa kehitystä tukeva toiminta, kuten askartelu ja leikit, ovat mahdollistaneet lapselle ryhmässä toimimisen harjoittelun, sosiaalisten taitojen harjoittelun sekä motoriikan kehittymisen.

... ryhmässä toimimisen harjoittelu, sosiaaliset taidot, motoriikan kehittyminen.

Vanhemmat arvostivat elämyksellistä oppimista, jota tapahtui eri teemapäivissä, kuten lelu- tai naamiaispäivänä. Niiden ilmaistiin kehittäneen lapsen itsetuntoa ja edistäneen oppimista. Teemapäivät ovat olleet lapsille erityisen kivoja ja mieleistä toimintaa.

Lapsi oppii valtavasti tällaisissa tilanteissa... hän rohkaistuu, itsetunto kehittyy... Mutta myös toiset lapset ympärillä oppii kuuntelemaan ja antamaan arvoa toisen lapsen kertomukselle.

Vanhemmat ovat kokeneet hengellistä kehitystä tukevan toiminnan: hartaudet, hengelliset laulut ja rukoilun tärkeäksi ja myös lapset ovat oppineet niistä.

... koemme tärkeäksi.

Lapset oppivat Jeesuksesta.

Yhteistyömuodot ja yhteyden pito sekä ajantasainen tiedotus olivat vanhemmille tärkeitä asioista. Ne vahvistavat turvallisuuden tunnetta ja pitävät vanhemmat ajan tasalla.

... hyvää ja turvallista ajanvietettä lapsille.

... tiedotus... tuo lapsille turvaa ja aikuisille selkeyttä.

... palautetta lapsesta: hyvää ja/tai huonoa.

Tulosten mukaan kerhotoiminnan kehittämistoiveina vanhemmat toivovat seurakunnan päiväkerhoon lisää elämyksellistä oppimista luonnossa, psyykkistä ja fyysistä kehitystä tukevaa toimintaa ja yhteisöllisyyttä.

Elämyksellinen oppiminen nousi aineistosta selkeästi esille. Vanhemmat toivoivat lisää säännöllistä ulkoilua ja luonnossa tapahtuvaa toimintaa. Erilaiset retket ja luontoon tutustuminen koettiin tärkeäksi. Niillä todettiin olevan merkitys niin lapselle kuin koko perheelle.

Ulkoilua olisi hyvä olla kerhossa säännöllisesti.

Perheen kannalta olisi hyödyllistä, jos kerhon yhteydessä olisi ulkoilua, vauvaperheessä hankalampi järjestää...

Voisi olla metsäretki... Lasten luulisi tykkäävän...

Vanhemmat haluavat lisää monipuolistavaa lapsen kasvua ja kehitystä tukevaa toimintaa. Toimintaa, missä lapsi saa harjoitella motoriseen ja fyysiseen kasvuun liittyviä taitojaan, kuten leipominen ja liikunta. He myös toivoivat toimintaa, jossa harjoitellaan sosiaalisia taitoja ja empatiakykyä, jotka opettavat tärkeitä elämänarvoja.

... liikuntaa. Lapsi saa purkaa vilkkauttaan ja opetella taitoja.

... taitotasoon sopivia tehtäviä... yksilölliset taidot kehittyisivät...

... lapset huomioisivat toisiaan positiivisesti ja konkreettisesti... ei pelkäättäen se, että minä olen tärkeä, vaan muutkin ovat tärkeitä.

Vanhemmat haluavat olla osallisena päiväkerhojen toimintaa. Kehitysideana oli esimerkiksi joulu- ja kevätjuhla sekä lasten ja vanhempien yhteinen muskari-päivä. Tämän kaltainen toiminta vahvistaisi yhteisöllisyyttä.

Yhteiset tapahtumat... toivottavasti niitä on vielä tulossa...

... kerhokerta, että vanhemmat tai hoitaja voisi olla mukana.

Aina kiva nähdä lasten esityksiä/lauluja.

Toivomme jatkuvuutta...

Tulosten yhteenvetona voisi todeta, että vanhemmat toivovat monipuolista päiväkerhotoimintaa, joka tukee koko perheen terveyttä ja hyvinvointia. Vanhemmat kokevat tärkeäksi, että toiminta pohjautuu Suomen evankelis-luterilaisen kirkon arvoille, joita ovat muun muassa lähimmäisenrakkaus, kanssaihminen kunnioitus ja luomakunnan varjelu.

6 POHDINTA

6.1 Tulosten vertailua aiempiin tutkimustuloksiin

Opinnäytetyön tulokset olivat samankaltaisia kuin aikaisemmissa tutkimustuloksissa, mutta myös eroavaisuuksia löytyi. Vanhemmat kokivat kasvua ja kehitystä tukevan toiminnan, kuten liikunnan, leikin, sadut ja askartelun tärkeänä. Ne mahdollistavat muun muassa ryhmässä toimimisen harjoittelun, sosiaalisten taitojen harjoittelun sekä motoriikan kehittymisen. Leikki on lapsen luontaista toimintaa. Se on keino tutustua ympäristöön, oppia uusia asioita ja jakaa kokemuksiaan muiden kanssa. Leikeissä lapsi harjoittelee muun muassa tilan ja suhteiden ymmärtämistä, motoriikan taitoja, pitkäjänteisyyttä ja luovuutta. Leikki kehittää kielellisiä ja sosiaalisia taitoja sekä yhteistoiminta- ja vuorovaikutustaitoja. Nämä taidot ovat tärkeitä esimerkiksi koulutyöskentelyn kannalta. (Nurmi, Ahonen, Lyytinen, Lyytinen, Pulkkinen & Ruoppila 2009, 57–61.)

Vanhemmat toivovat myös toimintaa, jossa harjoitellaan sosiaalisia taitoja ja empatiakykyä, koska ne opettavat tärkeitä elämänarvoja. Myös vuonna 2013 julkaistussa Toivosen tutkimuksessa ilmeni, että vanhemmat halusivat lapsensa oppivan yhteisen elämän pelisääntöjä niin, että toista ihmistä kunnioitetaan ja lähimmäistä rakastetaan. (Toivonen 2013, 59.) Halmisen ja Ollin (2012) tutkimuksessa nousi hyvin samankaltaisia tuloksia esiin. Siinä vanhempien mielestä yksi kerhon suurimmista anneista oli lapsen sosiaalinen kehitys sekä siihen liittyvät taidot, kuten toisen huomioon ottaminen ja ryhmässä toimiminen. (Halminen & Olli 2012, 31.) Lapsen sosiaaliset taidot ovat niitä valmiuksia, joilla hän pystyy ratkaisemaan ongelmia arkipäivän tilanteissa. Tämä vaatii lapselta taitoa ymmärtää sekä omia että muiden tunteita. Hänen tulee myös osata ilmaista tunteitaan tilanteeseen sopivalla tavalla. Leikki-ikäisten lasten sosiaaliset taidot kehittyvät nopeasti. (Nurmi ym. 2009, 54.)

Opinnäytetyön tulosten mukaan vanhemmat kokevat tärkeänä hengellistä kehitystä tukevan toiminnan, kuten hartaudet. Toivosen (2013) ja Halmisen ja Ollin (2012) tutkimuksissa hengelliset asiat nousivat myös aineistosta esille. Vanhemmat kokevat uskon- tokasvatuksen, rukoilemisen, Raamatun kertomukset ja Jeesuksesta kuulemisen tärkeäk-

si osaksi kerhoa. (Toivonen 2013, 60; Halminen & Olli 2012, 31.) Lapselle hengellisyys on luontainen piirre. Lapsen hengellisyys on ihmettelyä, ihailua, valppautta, tutkimista ja leikkimistä. Lapsi tarvitsee kristillisen identiteettinsä rakentamiseen elämyksiä, tietoa oman kirkon uskon sisällöistä ja tavoista sekä kokemuksia seurakuntaelämään osallistumisesta. (Kirkon kasvatus ja nuorisotyö 2008, 13–15.)

Tulosten mukaan vanhemmat toivovat yhteydenpitoa, ajantasaista tiedotusta sekä yhteisöllisyyttä kehittävää toimintaa, johon vanhemmat voisivat osallistua. Myös Toivasen (2013) tutkimus tukee tätä. Siinä käy ilmi, että vanhemmat toivoivat selkeää kasvatuskumppanuutta ja keskustelua lapsen asioista. (Toivonen 2013, 60.) Lisäksi tämän opinnäytetyön tuloksissa nousee esille elämyksellinen oppiminen. Vanhemmat toivovat lisää muun muassa eri teemapäiviä, luonnossa olemista ja oppimista sekä retkiä. Toivosen (2013) tutkimuksessa saatiin vastaavanlaisia tuloksia. Sen mukaan vanhemmat kokevat tärkeäksi, että lapsi oppii arvostamaan luontoa (Toivonen 2013, 51). Luonnossa on mahdollista saavuttaa mielenrauha ja siihen liitetään usein tunteita kuten turvallisuus, hyvä itsetunto, usko omiin kykyihin, hyväksytyksi tuleminen ja onnellisuus (Salonen 2012, 240).

6.2 Opinnäytetyön hyöty

Opinnäytetyön tulokset olivat odotettuja. Vastauksista voi päätellä vanhempien olevan toimintaan tyytyväisiä, koska merkittäviä muutoksia ei toivottu. Päiväkerhon perinteisiä toimintamuotoja arvostetaan. Opinnäytetyön tuloksista nousi esiin erityisesti elämyksellinen oppiminen. Vanhemmat mainitsivat muun muassa luonnon, retkeilyn ja teemapäivät. Tällaisessa elämyksellisessä oppimisessä lapsi oppii kokemusten perusteella. Oppimiseen liittyy tunteita ja oivalluksia, jotka auttavat ymmärtämään opeteltavan asian merkityksen.

Opinnäytetyön tulosten perusteella voidaan myös todeta, että vanhemmat arvostavat myönteisiä ja pehmeitä arvoja ja niitä halutaan opettaa lapsille. Tämä on vastapainoa nyky-yhteiskunnan koville ja kylmille arvoille. Vanhemmat haluavat opettaa lapsille eettisiä ja moraalisia arvoja. Tärkeänä pidetään, että lapset oppivat toisten huomioimista

ja kunnioittamista. Näiden arvojen opettaminen tukee perheiden kasvatustyötä ja sitä kautta perheiden terveyttä. Myös luonto ja sen arvostaminen nousevat tuloksista esiin. Suomalaisille suhde luontoon on ollut aina vahva. Neljä vuodenaikaa tarjoaakin mahdollisuuksia monimuotoiseen toimintaan.

Vanhemmat kaipaavat enemmän osallisuutta ja yhdessä tekemistä sekä haluavat vahvistaa yhteenkuuluvuutta. Vanhemmat haluavat pitää yhteyttä kodin ja seurakunnan välillä. Tämä tuo turvallisuuden tunnetta ja vanhemmat saavat ajantasaista tietoa toiminnasta ja lapsen kehityksen vaiheista. Erityisesti perinteinen reissuvihko koetaan hyväksi. Tämä vahvistaa yhteisöllisyyttä, johon kuuluvat oleellisesti luottamus, avoin kommunikaatiota ja vuorovaikutus. Yhteisöllisyyttä tukee myös vanhempien toive kerhokerrasta, jolloin he voisivat olla mukana. Yhteisöllisyys ja yhteenkuuluvuuden tunne vahvistavat perheen voimavaroja ja edistää perheen terveyttä.

Se, että vanhemmat jaksavat arjessa, vaikuttaa oleellisesti koko perheen terveyteen. Vanhemmille on tärkeää, että heitä kuunnellaan. Kuuntelu mahdollistaa vanhempien tarpeisiin vastaamisen ja tätä kautta heitä autetaan jaksamaan ja voimaan paremmin. Seurakunnat tarjoavat monia palveluita lapsiperheille ja tukevat perheiden terveyttä. Perheiden terveyteen vaikuttavat muun muassa terveelliset elämäntavat, terveellinen ympäristö sekä sosiaalinen verkosto.

Opinnäytetyön tuloksissa esiin nousevan yhteistyön ja yhteisöllisyyden pohjalta jatko-tutkimusaiheena voitaisiin tutkia, kuinka yhteistyötä kodin ja seurakunnan välillä voitaisiin kehittää. Lisäksi voitaisiin tutkia, millä perusteella vanhemmat valitsevat seurakunnan päiväkerhon eivätkä kunnan avointa varhaiskasvatusta.

6.3 Opinnäytetyön eettisyys

Tutkimusetiikan eli hyvän tieteellisen käytännön periaatteena tutkija kunnioittaa ihmisoikeuksia ja oikeudenmukaisuutta sekä toimii rehellisesti ja luotettavasti. Tutkimuksissa, joissa käytetään ihmisiä tietolähteinä, eettisen perustan muodostavat ihmisoikeudet. Tutkittavien suojaan kuuluu vapaaehtoinen osallistuminen ja että, osallistuja tietävät

mistä tutkimuksessa on kyse. Eettisyyttä on osallistujien hyvinvoinnin ja oikeuksien turvaaminen, tutkimustietojen on oltava luottamuksellisia ja osallistujien on jätävä nimettömiksi. (Kylmä & Juvakka 2007, 147–150; Tuomi & Sarajärvi 2012, 131–133.)

Opinnäytetyöni tutkimus oli osallistujille vapaaehtoinen ja tiedonkeruulomakkeeseen vastattiin nimettömästi. Suostumukseksi tutkimukseen katsottiin tutkimuslomakkeiden kysymyksiin vastaaminen. Tutkijan on selvitettävä osallistujille tutkimuksen tavoitteet, menetelmät ja mahdolliset riskit sillä tavoin, että he pystyvät ne ymmärtämään. Tämän vuoksi tutkimuslomakkeen mukana osallistujille annettiin saatekirje, jossa kerrottiin, mistä opinnäytetyöni tutkimuksessa oli kyse ja mihin tutkimuslomakkeen vastauksia tulaisiin käyttämään. (Kylmä & Juvakka 2007, 147–150; Tuomi & Sarajärvi 2012, 131–133.)

Tutkimus tulee olla suunniteltu, toteutettu ja raportoitu yksityiskohtaisesti ja vaatimusten edellyttämällä tavalla. Jokaisen vaiheen eettinen raportointi vaatii avoimuutta, rehellisyyttä ja tarkkuutta. Ennen varsinaisen opinnäytetyön aloittamista olen tehnyt yksityiskohtaisen suunnitelman ja aikataulun sekä keskustellut toteutuksesta toimeksiantajan ja ohjaavien opettajien kanssa. Opinnäytetyöni raportointi ja tulosten kirjaaminen on tehty vilpittömästi ja hyvää tieteellistä käytäntöä noudattaen. Raportoinnissa on pyritty selkeyteen. Tutkimuslomakkeet olivat tutkijan hallussa opinnäytetyön valmistumiseen saakka ja tämän jälkeen hävitettiin asianmukaisesti. (Kylmä & Juvakka 2007, 154; Tuomi & Sarajärvi 2012, 131–133.)

6.4 Opinnäytetyön luotettavuus

Tutkimuksen luotettavuutta arvioidaan, jotta saadaan tietää, kuinka totuudenmukaista tietoa tutkimuksella on tuotettu. Luotettavuutta voidaan arvioida muun muassa luotettavuuskriteereillä, joita ovat uskottavuus, vahvistettavuus, refleksiivisyys ja siirrettävyys. (Kylmä & Juvakka 2007, 127.) Arvioinnissa tulisi muistaa, mitä ollaan tutkimassa ja miksi, miksi tämä tutkimus on tärkeä, miten aineiston keruu on tapahtunut, tiedonantajien valinta ja yhteydenotto, aikataulu, aineiston analyysi sekä tutkimuksen luotettavuus ja raportointi (Tuomi & Sarajärvi 2012, 104–141).

Uskottavuudella tarkoitetaan, että tutkimuksen tekijän on varmistettava tulosten vastaavan tutkimukseen osallistuneiden käsityksiä. Ennen opinnäytetyön kyselylomakkeiden jakamista vanhemmille kävin tutustumassa seurakunnan päiväkerhotoimintaan eri ryhmissä. Lomakkeen kysymykset testattiin ja tarvittavat korjaukset tehtiin ennen kuin ne jaettiin tiedonantajille. Lisäksi kyselylomakkeen yhteydessä annettiin saatekirje, jossa kerrottiin tutkimuksen tarkoitus ja mihin kyselylomakkeen vastauksia tulotaisiin käyttämään. (Kylmä & Juvakka 2007, 128.)

Luotettavuutta voidaan arvioida vahvistettavuudella, jolloin tutkimusprosessi on kirjoitettu niin, että toinen tutkija pystyy seuraamaan sen kulkua pääpiirteittäin. Raporttia kirjoittaessani olen käyttänyt hyödyksi kirjoittamiani muistiinpanoja eri tutkimusvaiheista. Koska refleksiivisyyden edellytys on, että tutkimuksen tekijä on tietoinen omista lähtökohdistaan, olenkin pohtinut persoonानी ja sen vaikutusta opinnäytetyöprosessiin. Aineisto kerättiin kyselylomakkeilla, joten persoonani ei ole päässyt vaikuttamaan vastauksiin. Laadullisessa tutkimuksessa toinen tutkija ei välttämättä pääse samaan tulkitaan aineiston perusteella, joten tutkijan persoonalla voi olla merkitys. Toisaalta erilaiset tulkinnat lisäävät ymmärrystä tutkimuksen kohteena olevasta ilmiöstä. Olenkin pyrkinyt parantamaan luotettavuutta yksityiskohtaisella raportoinnilla. (Kylmä & Juvakka 2007, 129.)

Opinnäytetyöni tulokset ovat siirrettävissä muihin vastaaviin tilanteisiin. Tutkimuksen luotettavuutta tukee myös se, että kyselyyn vastaajat olivat palvelun käyttäjiä. Kyselylomakkeella saamani vastaukset olivat pelkistettyjä mutta vastasivat esitettyihin kysymyksiin. Henkilökohtaisella haastattelulla vastaukset olisivat voineet olla monipuolisempia. Tulosten analyysissa palasin tutkimuskysymyksiin, jotta tulokset vastasivat niihin. Jotta luotettavuus paranee, käytin tulosten raportoinnissa suoria lainauksia vastauksista.

LÄHTEET

- Halminen, Hannamari & Olli, Helena 2012. Mielakan seurakuntakodin päiväkerhojen merkitys lapsiperheille. Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö.
- Ivanoff, Päivi; Risku, Aija; Kitinoja, Helli; Vuori, Anne & Palo, Raija 2001. Hoidatko minua? Lapsen, nuoren ja perheen hoitotyö. 3. uudistettu painos. Helsinki: WSOY.
- Järvinen, Ritva; Lankinen, Aila; Taajamo, Terhi; Veistilä, Minna & Virolainen, Arja 2012. Perheen parhaaksi – perhetyön arkea. Helsinki: Edita.
- Kantola, Ilkka 2004. Lapsityön teologian edellytyksiä. Teoksessa Leena Heinonen, Juha Luodeslampi, Leena Salmensaari (toim.) Lapsityön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy.
- Kirkkohallitus/Kirkon kasvatusta ja nuorisotyö i.a. Seurakunnan päiväkerho on leikinlumo ja hiljaisuutta. Leikin lumoa – päiväkerhon esite.
- Kirkon kasvatusta ja nuorisotyö 2008. Lapsi on osallinen - Kirkon varhaiskasvatuksen kehittämisen asiakirja. Kirkon kasvatusta ja nuorisotyö/Kirkkohallitus 2008. Viitattu 5.5.2014.
[http://www.evli-slk.fi/files/346/Varhaiskasvatuksen_asiakirja.pdf](http://www.evli-slk.fi/files/346/Varhaiskasvatuksen_kehittamisen_asiakirja.pdf)
- Kotisalo, Helena & Rättyä, Lea 2014. Diakonissat terveyden edistäjinä. Raportti tutkimus- ja kehittämishankkeesta. Diakonia-ammattikorkeakoulun julkaisuja, B Raportteja 58. Helsinki: Diakonia-ammattikorkeakoulu.
- Kylmä, Jari & Juvakka, Taru 2007. Laadullinen terveystutkimus. Helsinki: Edita.
- Lahtinen, Eero; Koskinen-Ollonqvist, Pirjo; Rouvinen-Wilenius, Päivi & Tuominen, Päivi 2003. Muutos ja mahdollisuus. Terveiden edistämisen tutkimuksen arviointi. Sosiaali- ja terveysministeriön selvityksiä 2003:15. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.
- Lapsityönohjaaja 2014. Haukiputaan seurakunta. Henkilökohtainen tiedonanto.
- Myors, Karen A; Schmied, Virginia & White, Edward 2013. Child and family health nurses working with families of preschool-aged children. *Journal of Clinical Nursing*, 23, 181–190.
- Mäki, Päivi 2012. Koettu terveys. Teoksessa Risto Kaikkonen, Päivi Mäki, Tuovi Hakulinen-Viitanen, Jaana Markkula, Katja Wikström, Marja-Leena Ovasainen, Suvi Virtanen & Tiina Laatikainen (toim.) Lasten ja lapsiperhei-

- den terveys- ja hyvinvointierot. Raportti 16/2012. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. 91–93.
- Nurmi, Jari-Erik; Ahonen, Timo; Lyytinen, Heikki; Lyytinen, Paula; Pulkkinen, Lea & Ruoppila, Isto 2009. Ihmisen psykologinen kehitys. Helsinki: WSOYpro Oy.
- Oulun evankelis-luterilaiset seurakunnat i.a.a. Päiväkerhot. Viitattu 6.9.2014.
<http://www.oulunseurakunnat.fi/paivakerho>
- Oulun evankelis-luterilaiset seurakunnat i.a.b. Haukiputaan seurakunta – palveleva yhteisö. Viitattu 6.9.2014.
<http://www.oulunseurakunnat.fi/haukiputaanseurakunta>
- Oulun kaupunki i.a.a. Uusi Oulu. Viitattu 6.9.2014.
<http://www.ouka.fi/oulu/uusi-oulu/>
- Oulun kaupunki i.a.b. Oulu-tietoa. Viitattu 6.9.2014. <http://www.ouka.fi/oulu/oulu-tietoa>
- Perälä, Marja-Leena; Salonen, Anne; Halme, Nina & Nykänen, Sirpa 2011. Miten lasten ja perheiden palvelut vastaavat tarpeita? Vanhempien näkökulma. Raportti 36/2011. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.
- Rättyä Lea 2009. Diakoniatyö yksilöllisenä ja yhteisöllisenä auttamisena yhteiskunnallisessa muutoksessa. Kuopion yliopiston julkaisuja e. Yhteiskuntatieteet 179. Kuopio: Kuopion yliopisto. Väitöskirja.
- Salo, Matti & Luukkainen, Päivi 2008. Maailman terveimmistä vauvoista tulee sairaita aikuisia. Lääketieteellinen Aikakauskirja Duodecim.
- Salonen, Kirsi 2012. Mielen ja luonnon yhteyksiä – eko- ja ympäristöpsykologian näkökulma. Teoksessa Tuula Helne ja Tiina Silvasti (toim.) Yhteyksien kirja. Etappeja ekososiaalisen hyvinvoinnin polulla. Helsinki: Kelan tutkimusosasto. 235–247.
- Savola, Elina & Koskinen-Ollonqvist, Pirjo 2005. Terveyden edistäminen esimerkein – Käsitteitä ja selityksiä. Terveyden edistämisen keskuksen julkaisuja –sarja 3/2005. Terveyden edistämisen keskus ry.
- Seurakuntien lapsityönkeskus ry i.a. Päiväkerho – leikin lumoa ja hiljaisuutta. Viitattu 5.5.2014.
http://www.ev1-slk.fi/kirkon_varhaiskasvatus/paivakerhot
- Simonsen, Nina 2013. Health promotion in local contexts and enabling factors.

- A study of primary healthcare personnel, local voluntary organizations And political decision makers. University of Helsinki. Faculty of Medicine, Hjelt Institute, Department of Public Health. Academic dissertation.
- Solantaus, Tytti 2001. Lapset ja vanhemman mielenterveyden häiriö. Teoksessa Inkinen Matti (toim.) Näkymätön lapsi aikuispsykiatriassa. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Sosiaali- ja terveysministeriö 2001. Valtioneuvoston periaatepäätös Terveys 2015 – kansanterveysohjelmasta. Julkaisuja 2001:4. Helsinki.
- Sosiaali- ja terveysministeriö 2013. Terveys 2015 –kansanterveysohjelma. Viitattu 30.10.2014.
http://www.stm.fi/vireilla/kehittamisohjelmat_ja_hankkeet/terveys2015
- Sosiaali- ja terveysministeriö 2014. Hyvinvointi on toimintakykyä ja osallisuutta. Sosiaali- ja terveysministeriön tulevaisuuskatsaus 2014. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2014:13.
- Suomen perustuslaki 1999/731, 11.6.1999. Viitattu 31.10.2014.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos i.a. Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen. Viitattu 30.10.2014.
http://www.thl.fi/fi_FI/web/kasvunkumppanit-fi/tyon/periaatteet/terveyden_ja_hyvinvoinnin_edistaminen
- Toivonen, Minna 2013. Lapseni haluaa mennä kerhoon ja mielestäni se on paras mittari - Mikkelin seurakuntayhtymän päiväkerhotyö vanhempien arvioimana. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö.
- Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2012. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- World Health Organization 1986. The Ottawa Charter for Health Promotion. Viitattu 6.9.2014.
<http://www.who.int/healthpromotion/conferences/previous/ottawa/en/>.
- Åstedt-Kurki, Päivi; Jussila, Aino-Liisa; Koponen, Liisa; Lehto, Paula; Maijala, Hanna; Paavilainen, Riitta & Potinkara, Heli 2006. Kohti perheen hyvää hoitamista. Helsinki: WSOY oppimateriaalit oy.

LIITE 1: Saatekirje

Hyvä vanhempi!

Lapsenne käy Haukiputaan seurakunnan päiväkerhossa. Seurakunta haluaa kehittää kerhotoimintaansa ja lapsityötään. Tämä kysely on lähtökohtana työn kehittämiseksi. Kyselyn tulokset tuovat tietoa Haukiputaan seurakunnan lapsityöhön. Osallistumalla kyselyyn annatte arvokasta tietoa päiväkerhojen kehittämiseen. Kyselylomake palautetaan kirjekuoressa kerhon ohjaajalle.

Kyselyyn vastataan nimettömänä, joten kenenkään yksittäisen vastaajan tiedot eivät paljastu. Osallistuminen on vapaaehtoista.

KIITOS OSALLISTUMISESTA!

Sairaanhoitaja-diakonissa opiskelija Heli Ollila heli.ollila@student.diak.fi

Tämä kysely on osa sairaanhoitajadiakonissan opinnäytetyö opintojani.

LIITE 2: Opinnäytetyön tiedonkeruulomake

Taustatietonne: 1. Nainen ____ 2. Mies ____

1. Millaista uutta toimintaa toivoisitte päiväkerhoon? Miksi?

2. Minkä aikaisemman päiväkerhotoimintamuodon haluaisitte säilyttää? Miksi?

3. Mitä muuta haluaisitte sanoa Haukiputaan seurakunnan päiväkerhotoiminnasta?